

Præsidiets betænkning over

Fred og forsoning gennem en fredsftale mellem Israel og Palæstina

Forslag

Præsidiets foreslår, at

Nordisk Råd tager meddelelsen til efterretning og anser Rek. 21/2015 som færdigbehandlet for rådets vedkommende

Baggrund

Rekommandationen har følgende formuleringer:

Nordisk Råd rekommanderer nordiske landes regeringer,

at opmuntre Israelerne og Palæstinenserne og støtte dem til at arbejde for fred og forsoning gennem en fredsftale baseret på international ret og FN resolutioner

Meddelelse fra Nordisk Ministerråd

Nordiska rådet gav i sitt sammanträde i oktober 2015 en rekommendation till de nordiska regeringarna att, i enlighet med internationell rätt och FN:s resolutioner, uppmuntra och stöda parterna i fredsprocessen i Mellanöstern till en fredlig försoning via förhandling. Frågan om att erkänna Palestina som självständig stat behandlades av det Nordiska rådet år 2012, emedan de nordiska statsministrarna behandlade konflikten i Mellanöstern i oktober 2014. Det rådde enighet gällande målsättningarna för konflikten, samt om att de nordiska länderna har valt olika tillvägagångssätt för att uppnå målsättningarna. Island och Sverige har erkänt den palestinska staten, emedan Danmark, Norge och Finland inte anser att ett erkännande skulle bidra till att uppnå en fredlig lösning. Nordiska rådet vill dock främja nordiska värderingar och fredslösningar (Åland, Grönland, Färöarna) samt upprätthålla utrikespolitiska frågor på sin agenda. Rekommendationen till de nordiska regeringarna är formulerad på ett konstruktivt sätt.

Det Nordiska rådets rekommendation anses vara väl uppfylld i så motto att de nordiska regeringarna agerat i enlighet med den.

Finland

Finlands målsætning gällande konflikten mellan Israel och palestinierna är en förhandlad tvåstatslösning, som bäst kan uppnås genom fullföljande av den på 1990-talet påbörjade fredsprocessen för Mellanöstern. Finland har agerat i enlighet med rekommendationen i sina bilaterala kontakter med båda parter.

En tjänstemannadelegation besökte Israel i November 2015 vid tidpunkten för offentliggörandet av EU kommissionens beslut att märka varor som kommer från bosättningar på ockuperad mark. I dialogen med Israel lyfte Finland fram det akuta behovet att lugna situationen och fortsätta dialogen för att återställa ett politiskt perspektiv. Finland stöder israeliska medborgarorganisationer som arbetar för fred och mänskliga rättigheter. Politiska konsultationer mellan Finland och den palestinska administrationen hölls i december 2015. Finland poängterade vikten av att arbeta för fred i enlighet med i kraft varande överenskommelser och internationell rätt. Finland har också uppmuntrat till palestinsk försoning som ett steg för att visa förhandlingsberedskap. Finland stöder fortsättningsvis palestinsk statsuppbyggnad, bland annat via den palestinska utbildningssektorn samt utveckling inom utsatta områden såsom Gaza och öst-Jerusalem. Finland stöder också palestinska medborgarorganisationer och ett dialogprojekt mellan palestinier och israeler.

Finland har förbundit sig till EU:s gemensamma utlåtanden om fredsprocessen i Mellanöstern (utrikesrådets resolution i januari 2016) och verkställer för sin egen del EU:s gemensamma politik gällande fredsprocessen. Finland stöder en aktiv EU politik för att främja fredsprocessen, såväl via EU:s särskilda representant för fredsprocessen i Mellanöstern, kvartetten samt allmänt inom internationellt samarbete.

Finland röstade för ett palestinskt medlemskap i UNESCO (2011) samt för Palestina som observatörsstat i FN (2012). I enlighet med dessa ställningstaganden har Finland stött palestinskt medlemskap i olika internationella organisationer samt i den internationella domstolen (2015). De nordiska länderna har gemensamt beslutat att höja statusen för de palestinska representationerna, i Finland steg förändringen i kraft hösten 2014.

Danmark

Dansk mellemøstpolitik bygger på EU's linje, herunder de rådskonklusioner, som EU's udenrigsministre vedtager. Seneste rådskonklusioner er vedtaget i januar 2016. Der er på den baggrund traditionelt en meget bred politisk enighed i det danske parlament (Folketinget) om dansk politik i forhold til konflikten mellem Israel og Palæstina. Folketinget har senest bekræftet denne brede enighed gennem vedtagelse V13 i januar 2014. Vedtagelsen er i sit indhold i overensstemmelse med EU's politik i forhold til den mellemøstlige fredsproces mellem Israel og Palæstina og har som et centralt punkt, at den fastslår balancen mellem Israels ret til fred og sikkerhed, herunder en normalisering af forholdet mellem Israel og de arabiske lande, og Palæstinas ret til en levedygtig, sammenhængende og demokratisk stat.

Folketinget har tidligere med meget bred enighed tilsluttet sig, at Danmark stemte for, at Palæstina i november 2012 i FN's Generalforsamling opnåede status som "ikke-medlems observatørstat" i FN.

I april 2014 vedtog Folketinget med bredt flertal en lov, der sikrer, at Palæstinas mission i Danmark har en status, der svarer til diplomatisk status. Initiativet til denne lov skete på baggrund af de nordiske udenrigsministres erklæring i 2012 om, at man blandt de nordiske lande burde søge at skabe overensstemmelse på dette punkt. Lige som Norge og Finland har Danmark imidlertid ikke anerkendt Palæstina som stat.

Nordisk Råd

Rek. 21/2015/præsidiets
D 2016

Tidligere nummer:
A 1634/præsidiets

Behandles i:
Præsidiets

J.nr. 14-00283-28

Danmark opfordrer i sine kontakter med begge parter disse til at indstille sig på de nødvendige kompromisser for at kunne nå en fredsaftale og den to-statsløsning, som er målet for det internationale samfund, og uden hvilken israelere og palæstinensere ikke vil kunne leve side om side i fred og sikkerhed. I den forbindelse har Danmark i mange år gennem et bilateralt udviklings samarbejde med det palæstinensiske selvstyre støttet opbygningen af en palæstinensisk stats struktur, så grundlaget for en fungerende palæstinensisk stat kan være på plads, når den politiske mulighed herfor opstår. Danmark har samtidig prioriteret et fortsat tæt politisk og handelsmæssigt forhold til Israel.

Sverige

Sverige verkar för att få till stånd en resultatinriktad fredsprocess med det övergripande målet att få till stånd en överenskommen tvåstatslösning där Israel och Palestina kan leva sida vid sida i fred och säkerhet i enlighet med folkrätten och FN:s resolutioner. Sverige har agerat i enlighet med det Nordiska rådets rekommendation den 29 oktober, främst genom EU, FN och bilaterala kontakter med parterna, inklusive genom politiska konsultationer, senast med Palestina i december 2015.

Sverige agerar i enlighet med överenskommen EU-politik. Sverige verkar för ett aktivt EU gällande fredsprocessen i Mellanöstern samt för politikens genomförande. Efter det Nordiska rådets rekommendation har Sverige bidragit till antagandet av rådsslutsatser vid EU:s utrikesråd i januari 2016 och står i löpande kontakt med EU:s särskilda representant för fredsprocessen i Mellanöstern och Kvartetten.

Sverige har efter erkännandet av Staten Palestina, mot bakgrund av det försämrade läget på marken, kraftigt ökat det ekonomiska stödet till humanitära insatser och till utvecklingssamarbete med Palestina genom en femårig bilateral biståndsstrategi för perioden 2015-2019. Det övergripande målet med strategin är palestinskt statsbyggande och omfattar av tre områden, i) demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet; ii) miljö, klimat och katastrofberedskap; samt iii) privatsektorutveckling. Östra Jerusalem och område C på Västbanken samt Gaza prioriteras.

Sverige har betonat vikten av att parterna följer ingångna avtal, motverkar våld och agerar i enlighet med folkrätten samt att de i konkret handling påvisar sitt engagemang för den tvåstatslösning båda säger sig vilja uppnå. Sverige har fördömt de våldsdåd som utförts av palestinier gentemot israeler och uppmanat det palestinska ledarskapet att motverka våld samt betonat Israels legitima säkerhetsbehov. Sverige har också påtalat vikten av respekt för proportionalitets- och distinktionsprincipen och varnat för vad oproportionerlig våldsanvändning skulle kunna innebära.

Sverige har verkat för inompalestinsk försoning, både för att få till stånd ett enat, sammanhängande och demokratiskt Palestina, för att kunna påskynda återuppbygganden av Gaza och för att bidra till fred mellan Israel och Palestina.

Island

Islands holdning til konflikten mellem Israel og Palæstina er at en forhandlet to-stats-løsning hvor Israel og Palæstina lever side om side i fred og sikkerhed indenfor anerkendte grænser, baseret på grænserne fra før 1967, er den eneste måde at opnå en bæredygtig fred. Samtidig fordømmer Island alle voldshandlinger mod civile på begge sider.

Island har konsekvent talt for dette synspunkt, støttet relevante FN-resolutioner og fastholdt sine synspunkter i bilaterale kontakter med palæstinensiske og israelske repræsentanter. Sammen med andre lande opfordrer Island parterne til at genoptage forhandlingerne om en retfærdig

Nordisk Råd

Rek. 21/2015/præsidiets
D 2016

Tidligere nummer:
A 1634/præsidiets

Behandles i:
Præsidiets

J.nr. 14-00283-28

dig, varig og omfattende løsning der kan afslutte den israelske besættelse og løse de centrale udestående problemer. Island opfordrer fortsat begge sider til at undgå alle handlinger der underminerer en bæredygtig to-stats-løsning.

Nordisk Råd

Island vil fortsat støtte to-stats-løsningen og tilbyde humanitær bistand til Palæstina i den udstrækning de begrænsede midler tillader. Island har hidtil støttet palæstinensiske NGO'er og vil gøre det fortsat.

Rek. 21/2015/præsidiets
D 2016

Efter at det islandske Alþingi i november 2011 vedtog et beslutningsforslag om at anerkende Palæstina som stat indenfor grænserne fra før 1967, anerkendte Island den 15. december 2011 formelt Palæstina som suveræn og selvstændig stat.

Tidligere nummer:
A 1634/præsidiets

Behandles i:
Præsidiets

Efterfølgende har Island støttet Palæstinas medlemskab af NPT-traktaten, UNESCO og Den Internationale Domstol. Island har videre støttet Palæstinas status af stat, ved at stille sig bag den resolution hvormed Palæstina fik observatørstatus som ikke-medlemsstat i FN (november 2012).

J.nr. 14-00283-28

Norge

Norges målsetning med engasjementet i konflikten mellom Israel og Palæstina er en permanent politisk løsning mellom partene om en to-statsløsning basert på Oslo-avtalene. Norge arbeider aktivt for å oppnå dette gjennom utstrakt politisk kontakt med partene og de internasjonale nøkkelaktørene, landene i regionen og med Kvartetten. Det pågår en omfattende møtevirksomhet med disse aktørene, både på utenriksministernivå og på embetsnivå.

I fraværet av en fredsprosess er Norges innsats særlig innrettet mot å skape positiv endring på bakken som bidrar til å stabilisere de palestinske institusjonene og berge den palestinske økonomien.

Norge har en særskilt rolle som leder av giverlansgruppen for Palestina (AHLC), som er et hovedinstrument for partene og det internasjonale samfunn når det gjelder å bygge opp en palestinsk statsstruktur og sikre en bærekraftig palestinsk økonomi. AHLC-møtene finner sted to ganger årlig, hhv. i Brussel på våren, og på høsten i New York i margen av åpningsuken i FNs Generalforsamling. I tillegg følges AHLC-møtene på hovedstadsnivå opp lokalt i form av nært samarbeid mellom de palestinske selvstyremyndighetene og giverne i Øst-Jerusalem og Ramallah.

I løpet av 2015 har Norge også lagt ned en betydelig innsats med å følge opp løftene som giverne kom med på Gaza-konferansen i oktober 2014, som ble avholdt i Kairo med Egypt og Norge som Co-Chairs.

I tillegg forsetter Norge sin omfattende økonomiske bistand til palestinerne med vekt på stats- og institusjonsbygging, støtte til sivil samfunn og i form av humanitær støtte, særlig til Gaza og C-området på Vestbredden. Budsjettstøtten til palestinske myndigheter utgjør et sentralt bidrag av det totale beløpet.

Norge tar sikte på å videreføre denne aktive engasjementspolitikken i 2016. I denne perioden vil arbeidet i AHLC bli vesentlig tettere koordinert med Kvartetten. Dette ble slått fast i forbindelse med et besøk til Oslo av Kvartettens utsendinger 8.-9. februar 2016.

Præsidiets synspunkter

Nordisk Råd rekommanderede de nordiske landes regeringer,

at opmuntre Israelerne og Palæstinenserne og støtte dem til at arbejde for fred og forsoning gennem en fredsftale baseret på international ret og FN resolutioner

Nordisk Råd

De nordiske regeringer har nu sendt et langt svar, der også gennemgår, hvad de enkelte nordiske lande har gjort i forhold til den langvarige konflikt. Det giver et godt overblik over en række initiativer også på det humanitære område.

Rek. 21/2015/præsidi-
et D 2016

Når det gælder anerkendelse af den palæstinensiske stat, har løsningen været forskellig. Island og Sverige har anerkendt den palæstinensiske stat, mens Danmark, Norge og Finland ikke anser, at en anerkendelse vil bidrage til at opnå en fredelig løsning. Men mere generelt er landene enige om at opmuntre og støtte parterne i fredsprocessen i Mellemøsten til at opnå en fredelig forsoning via forhandling.

Tidligere nummer:
A 1634/præsidi-
et

Behandles i:
Præsidi-
et

J.nr. 14-00283-28

Præsidi-
et kan drøfte udviklingen i Mellemøsten på det uformelle lunchmøde med udenrigsministrene på sessionen i november 2016. I øvrigt anses forslaget som færdigbehandlet.

Oslo, den 19. april 2016

Carl Haglund (sv)
Erkki Tuomioja (sd)
Hans Wallmark (M)
Henrik Dam Kristensen (S)
Höskuldur Þórhallsson (F)
Michael Tetzschner (H)
Mikkel Dencker (DF)

Ólína Kjerúlf Þorvarðardóttir (A)
Penilla Gunther (KD)
Phia Andersson (S)
Sonja Mandt (A)
Steingrímur J. Sigfússon (VG)
Wille Rydman (saml)